

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Gospodarstvena kriza in razpuščena kranj. trg. zbornica.

Branimo domače delo.

„Schutz der heimischen Arbeit.“

V mesecu septembru 1866. leta se je sedaj razpuščena kranjska trgovinska zbornica konstituirala in je imela 13. sept. prvo sejo. V tej prvi seji je predsednik gosp. V. C. Supan govoril skoro celo uro trajajoč govor v smislu trgovinskega načela čuvanja domače produkcije s celom, kakor ga zastopa narodno-gospodarstvena šola tako imenovanih colnih braniteljev (schutzzölner). V tem govoru je ostro kritiziral napačno avstrijsko trgovinsko politiko in uže tačas povedal, da bodo neprevidno sklenene mejnarodne trgovinske pogodbe k obubožanju države vodile, ker mi Avstriji preveč tujezemskega dela plačujemo. Kazalo se je mnogim drugim tudi na nemško avstrijsko trgovinsko pogodbo, katere končni protokol sta Oto Manteuffel, kot pruski minister in Karel Bruck, kot Prus in avstrijski minister najprej podpisala v Berlinu 19. febr. 1853 in pozneje 1865 je bila pogodba ponovljena; ko je pa pogodba ob grmenji kanonov pri Kraljevem Gradcu bila odpravljena, svetovalo se je v omenjeni seji avstrijski vladi, naj hitro iz sposobnih mož skliče trgovinski shod na Dunaji, da se precej v delo vzame tolikanj potrebno popraviljenje nemško-avstrijske trgovinske pogodbe, pri čemer naj se misel pred očmi ima, avstrijskega državljana narediti močnega, premožnega.

Kajti zgodovina je pač dovolj učila, da je le ona država bogata, močna in mogočna katere državljanji ne propadajo v uboštvo. Izrecno je bilo naglašeno, da je naša indu-

strija še zaostala za zapadno in porenjsko in da ne more konkurirati, da nam duševnih in materialnih uvetov za konkurencijo manjka da se je nejeednako orožje s katerim nam je boj konkurence začeti, premalo poskusilo; da manjka strokovnjaškega izobraženja in jeftinega kapitala; da je težko v trgovinskih pogodbah resnico zadeti, kar nam visoki državni zbor priča, kjer so govorile tako slavne kapacitete „zoper“ kakor „za“; dalje da je vsacemu pravemu nacional-ekonomu nerazumljivo, kako da gospoda iz velicega posestva more za takove pogodbe glasovati; da niso pomislili, da le cvetoča domača industrija more zemljedelstvo oživiti in zemljeposstvo podražiti, ker imajo zemski pridelki dobrega kupca.

Te izreke potrjujejo dežele, ki imajo bogato industrijo; v taci deželah je vrednost zemlje visoko poskočila. Cvetoča domača industrija nosi zemljedelu bogatstva po noči v hišo in knez Jablonovski je uže pri prvem colnem kongresu v Berlinu rekel: „Polovico svojih posestev dam zastonj, ko bi bila druga polovica na strani cvetoče industrije.“ S tem je dokazal, da je koristna trgovinska pogodba mojstersko delo človeškega uma; mojsterskih se je pa v Avstriji res uže dosta naredilo — za obubožanje države. Vsacega patrijota srce boli, če misli na ta mojsterska dela.

Bilo je obrazloženo, da trgovina, industrija in poljedelstvo skupaj ali dvigajo se ali padajo, in da te harmonično zvezane, najvažnejše in najmočnejše faktorje vsake države povzdigniti je glavna dolžnost vsake vlade.

Dalje je bilo rečeno, da bode le primerna obramba domačega dela zabranjevala rast

obubožanja ljudstvenega. Kaj bi bilo uže iz naše industrije, ko bi jo bili s pravim colnim varstvom obdali, o tem bomo še govorili.

Bilo je razloženo in svetovano, naj ne hodimo nepraktičnim prosto-trgovinarskim propovednikom principov na limanice, da moramo namreč dosedanje trgovinsko politiko popustiti, če ne, potem ne bodo ob svojem času vsi prosto-trgovinarji v stanu tisoče naših stradajočih delavcev nasititi. In ali nij zdaj na tisoče delavcev brez dela? Kako je angleška trgovinska pogodba uničevalno delovala, od katere je kranjska trgovinska zbornica tako živo odsvetovala.

„Večja obramba domačega dela“ je klical govornik tačas. Vlada tačas nij poslušala teh svetov. In kako je zdaj? Zdaj so naenkrat postali prosto-trgovinarji, zagovorniki colne obrambe. Kdo je pravo govoril? Ali mar ne kranjska trgovinska zbornica, ki je nasvetovala v avstrijski trgovinski politiki preobrat?

Ko so vsi udje mej govorom in h koncu govora pritrdili, imela je uže tačas kranjska zbornica trden, trgovinsko-političen program, katerega neodvnljiv postulat je aksiom, da delo kacega ljudstva je njegov najboljši kapital.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 12. decembra.

V državnem zboru 10. dec. je tudi poslanec ljubljanske birokracije doktor Schaffer vstal in govoril proti uvedanju slovenskega jezika v naše šole. Rekel je, da nij slovenskih učiteljev, kar je znana nemškutarska laž. Ako Slovenec v domo-

Listek.

Raztreseni listi.

IV.

Tvoje lepe oči!

Mlad dečak sem še bil, ko sem jih prvi-krat ugledal; in to je bilo prav, da sem bil tedaj še majhen, brezskrben dečko.

Kaj so bile meni mar lepe oči?

Lesenega konja sem jahal, z bezgovo pokalico streljal, in če si mi ti prinesla sladkih tržaških fig, nijsem gledal tvojih lepih očij, nego gledal in jedel sem tvoje sladke fige.

Prav je bilo tako.

Pozneje, ko je leseni konj uže davnaj polomljen ležal pod streho, ko so bezeg rezali in vrtali uže drugi otroci, — tedaj sem bral Virgilija, Homerja in slavna dela Sigfrida in Krimbilde.

Pa tudi tedaj mi nijso bile mar tvoje lepe oči.

V tihih urah sem sanjaril o vitezi in zmajih, hrepenel sem romati po širnem, belem svetu, in tedaj, da tedaj „sem koval“ prve verze o „Savi in Dravi“, o „Triglavu“ in o „lepej našej domovini“.

In tvoje lepe oči?

Nijsem jih poznal, nijsem vedel zanje, in za njih čarobni svit.

In pozneje?

Pozneje sem bral — Heineja. —

To je polovica mojega romana; in druga polovica je isto tako vsakdanja.

Kajti mnogo let je poteklo od sladkih fig — do Heineja, in tvoje lepe oči so se bile obrnile drugam; ko sem jih jaz spoznal, in učil se čislati njihov čarovni svit, tedaj sem moral prav z Otelovo grenkostjo vsklikniti: „Prepozno je!“

Kaj čuda, da so mi bile mnogokrat v mislih — sladke fige.

Nekdanje hrepenenje po širnem belem svetu me je popustilo, sanjaril nijsem več o

vitezkih delih, in tudi o „Triglavu“ nijsem več pesmaril; le v tihih urah me je še obiskovalo ono moderno „vesoljnega sveta gorje“, ki „molčé trobenta na uho“, kako minljivo je vse, oj vse; mladost, veselje.

In ti črni lasci

In ta žar očij

In vsa ta ljubezen

Ki iz njih plamti.

In tudi tvoje lepe oči! —

Pa to nij samo moj roman, — to je vsakdanja zgodba; marsikdo je ugledal lepe oči, ko je bilo uže prepozno, in tako se je godilo tudi možu, o katerem hočem denes govoriti.

Bos je bil, palec je držal v ustih, in okorno je blačal pred hlevom gori in doli.

Tedaj še nij bil mož.

Po cesti je pridrdral mestni voz.

Malo dekletce je sedelo v njem pri go-vernanti.

„Lej, lej, kak čuden fant; kako je

vini niti službe ne dobi, nego Tirolce in Švabe k nam nastavljajo, Slovenci morajo pa po družih kronovinah mest iskati, potem je tako trjenje impertinentno. Ako Schaffer ponavlja, da tisti, ki najbolj vpijejo za slovenski jezik svojo deco pošiljajo v nemške šole, je tudi to laž. Iz enega ali dveh slučajev protestujemo, da se na celoto sklepa in tako politični svet mistificira. — Dalmatince Klaič prizna, da je vlada (resp. Rodić) v Dalmaciji za šole nekaj storila, ker je na necih gimnazijah srbsko-hrvatski jezik kot učni jezik uvela, a to še nij dovolj, ker je Dalmacija čisto slovenska. — Meznik zahteva slovanskih srednjih šol na Moravi. — Minister Stremayr svoje prejšnjednevne razložbi še zagotovilo pristavlja, da bode terjatve glede narodnega jezika kolikor mogoče v obzir jemal in izpolnil. — Treba bode naučnega ministra dostakrat na te besede opomeniti — ker jih ne bode izpolnoval. Stremayr uže ne.

Češki „Narodni listi“ pišejo o državnem zboru: „Slovani so zahtevali prava za svoj jezik“, ter pravijo, da ga nij vprašanja, ki bi se nenemških narodov v Avstriji bolestoneje dotikal, nego vprašanje narodnega izobraženja: „To je prirojeno. Prišli so k spoznanju in jeli izpoznavati uvete narodnega življenja. Vsak izobraženejši Čeh, Moravan, Poljak in Slovenec, je prepričan, da niti število glav, niti velikost domovine nerazrešuje bodočnosti narodov, nego predvsem njihova pravna in duševna moč, t. j. da vsak narod na svetu toliko velja, koliko premore na polji duševnem in dokazuje. Znano je pak tudi vsacemu, da nij moč nijednemu duha svojega bistrili, nijednemu narodu duševno napredovati, nego v svojem materinem jeziku: To je organ njegovih mislij a čutiljev. — V sled tega stojimo v sredi vprašanja samega glede narodne izgoje v Avstriji. — V državnem zboru so povzdignili svoj glas zastopniki Moravanov, Slovencev, Dalmatincev. Vsi so z mirno besedo ličili kaj se godi mej njihovimi narodi. „Nemamo, niti jedine narodne šole slovenske, da si nas je v Istriji Slovanov dve tretjini“ — klical je poslanec Vitezić nemški vladi Cislajtanije. — „Na Moravi, kjer je Nemcev pol milijona“, nadaljeval je Moravan dr. Kusy — „in Slovanov poldruga milijona, izdaja se za nemške srednje šole 76000 gold., — za česke pak nič! — Res iztrebiti nas hočete Slovane duševno“. — Z eno besedo dokazovali so krivde v polnej nagoti. Zahtevali so za narod svoj duševni — hlebec, zahtevali na vladi, ki se vzdržuje iz naših mozuljev, da bi se nam podala prilika k našemu vlastnemu izobraženju, zahtevali od ministra, naj se nam, za naše novce, tudi dá kos pravice. Ali minister dozda nij čul — čujte! — pritožbe na ponemčevanje, nego baš narobe pritožbe, da se nemščina zanemarja!“ I po

takovem odgovoru se sklicuje cislajtanski g. minister uka na — „duha — pomirjenja mej narodi!“ Da, prav ima: najvišji čas je, da se na to sklicuje. Tam, kjer se takove zahteve narodov tako odbijajo: tam, da bi ne bilo duha pomirjenja in potrpežljivosti mej narodi — kam pak bi to prišlo?!

Vnanje države.

Drugi dan sodnijske obravnave z **Arnimom** 10. t. m. so se prečitali dopisi mej Arnimom in Hohenlohem. Prvi je trdil, da je svoje privatne listine uže meseca junija odposlal v tujezemsko, ker se je bal o svojo osobno varnost. Mej daljšimi prečitanimi akti je posebno nekova depeša Bismarkova o razmerah Nemčije k Franciji zelo zanimiva. Bismark namreč v tej tajni depeši pravi, da je monarhija na Francoskem za Nemčijo bolj škodljiva, nego republika, ker je monarhija zmožna zvezati se z drugo državo. Dalje je važno eno pismo Bismarkovo, ki pravi, da ima uže dosta tega vednega polemiziranja z Arnimom, eden iz mej nju, mora odstopiti; v sled česar je Arnim predložil cesarju immedialno prošnjo, v katerej vpraša, je-li res cesar z njim, kot s poslanikom nezadovoljen. Popoldne je bilo izprašano poslaniško osobje, ki je ugodno odgovarjalo. Vidi se, da je Bismark Arnima črtil.

Dopisi.

Od Save 10. decembra. [Izv. dopis.] (Resno besedo učiteljem „krain. Lehrervereina“.) Da so Nemci hoteli vso Avstrijo germanizirati, tega nam nihče tajiti ne more; akoravno so vladni organi to pri vsakej priložnosti zanikavali in pri vsakej interpelaciji od slovanskih strank zaradi ponemčevanja ničeve izgovore dajali, misle si, izgovor je dober, če le drži, in če je tudi iz brezove trte izvit. A to se jim vendar nij ne le samo neposrečilo, ampak obrnili so proti sebi toliko večjo in ostrejšo opozicijo. To nepristransko priznava nemški pisatelj prof. dr. Friedr. Umlauf v uvodu svojega na Dunaji v zvezkih izhajajočega zemljepisa „die österreichisch-ungarische Monarchie“, ki pravi: „Die vormals angestrebte vollständige Germanisirung des ganzen Reichsgebietes ist nicht nur nicht gelungen, sondern es hat vielmehr in neuerer Zeit die Vorherrschaft des deutschen Elementes Rückschritte gemacht“. V dosego one svrhe so postavili svoje mreže na vse strani, v katere so se tudi kranjski učitelji vjeli.

Ako zasledujemo mišljenje in ravnanje

kranjskega učiteljstva le par let nazaj — nij treba seči daleč v preteklost — takoj opazimo njih spremenljivi značaj, katerega najlože primerjamo s petelinom na strehi, katerega vsaki vetrič po volji obrača. Da ne delajo iz prepričanja, kdo bo to dvomil? Kličemo jim tu le v spomin učiteljske „besede“, ki so jih imeli pred par leti pred „mostom“. Kako navdušeni so bili za slovenski narod, njegov jezik in njegovo mladino! Umeva se, delali so po tačasnem vetru. — Vaš sedanji vicevodja gosp. Sima (pred metamorphoso Zima) je sam tako navdušen vodil „besede“ in ustvarjal ideje slovenščini; in ne manj drugi, kakor: gg. Bel-lar, Raktelj, Wisiak i. t. d. Pa se ve da: tempora mutantur et Dospeli so drugi do krmila, koji drugo sapo dišejo, čeravno na Slovenskem, vendar ne slovensko. Njih severni veter vas je zavel iz ene ekstreme v drugo: torej v drugo stopnjo metamorphose. (Katera bo li tretja stopinja, in bog zna, kakšna žuželka se izleže?) Izginili so vam oni nakani izpred oči, ali vsaj se jih ne upate več spominjati; ali pa mogoče, da vas je na mah s 30., 40 in 50 leti nemška pamet srečala? Naenkrat ste začeli to zaničevati, kar ste včeraj tako visoko čislali in tako navdušeno gojili; jeli ste pljuvati v svojo lastno skledo, iz katere jeste. Upali ste s tem doseči boljši kos pšeničnega kruha, katerega vam pa vaši nemški in nemčurski vodje na slovenski zemlji od slovenskega naroda dati ne morejo. Ali si hočete mar s tem zasluge pridobiti, da to zaničujete in z nogami teptate, kar narod slovenski, ki vas redi, in katerega mladina vam je v poduk izročena, po svojih zastopnikih v deželnem in državnem zboru zahteva.

Položite si roke na prsi, sodite nesebično in pustite srce govoriti, delate li pošteno? Nemškutar je dandenes pač lahko postati, ker ga vladna stranka pod svoje krilo vzame (in če tudi le na videz); a značajan svojemu poklicu zvest ostati je težavno. Vi ste si sicer izvolili ložje delo a nepošteno. — In kaj če se časi zopet spremenijo, saj še vendar nij v Avstriji zadnjega dneva večer.

Sosedje učitelji.

Iz Zagreba 10. dec. [Izv. dopis.] Dunajski časopisi so uže pred nekolikimi dnevi v obliki telegrama iz Zagreba prinesli vest, da bo naš sabor na 19. t. m. na zasedanje sklican. Službeno pa do danes nij dan sklicanja še ustanovljen. Predno se ogerski državni zbor ne sklene, — in to se še pred božičnimi prazniki pričakuje — se naš sabor ne more sklicati. Kakor lani bo tedaj tudi letos predstoječe saborsko zasedanje ravno na božične praznike padlo, t. j. v čas, ob katerem je vsak najrajši doma. Glavni predmet saborskega posvetovanja bode ustanovljenje deželnega proračuna za prihodnje leto. Zadevno zakonsko osnovo je naša vlada uže kroni na potrjenje predložila. Proračun za prihodnje leto izkazuje višek še nad 50.000 gold. in to kljubu temu, da so se učiteljske in uradniške plače znatno povišale. Ta povoljen vspeh je naša vlada dosegla po varčnem in umnem gospodarjenju. Ona ne razsipa deželni denar na nepotreben sijaj vsakoršnih inštalacij, kakor so to naše prejšnje vlade delale, pa tudi ne škrtla ž njim, kjer je treba dobro

umazan!“ vskliknila je deklica, in smeje se je ploskala z ročicama, in lepe velike oči so se jej svetile od radosti.

Prašni oblak se je vlekel za vozom, fant pred blevom pak je držal palec v ustah, in mislil: „Kaj, ko bi se ti tako vozil.“

Bacnil je na tleh ležeči klin od sebe, da je zapeketal po kámenji, in blačal je zopet gori in doli.

Petnajst let je minolo.

Pred blevom sta stala oče in sin.

„Črez štiri leta te bodo žegnali, kaj ne?“ dejal je stari.

„Jaz mislim“, hotel je reči mladi, pa zopet je pridrdral voz mimo, in v vozu dve — lepi očesi.

Mladi nij rekel nič, a palca tudi nij vtaknil v usta.

Črez nekaj tednov pa so govorili na vasi, da je šel N—jev v „lemenat“.

Črez par let pak so zopet govorili mnogo o njem, in dejali so, da je ušel N—jev iz lemenata, in P—kov Lipe, ki je ravno črno šolo izštudiral, je pripovedoval nekaj o „lepih očeh“.

Potem pa mnogo, mnogo let nijso več govorili o njem.

Necega dne pak se je pripeljal v vas, — imeniten gospod je bil postal.

Doma starega nij več našel, sin je gospodaril, in po dvorišču pred blevom stekala dva fantiča, ter držala palce v ustih.

In pravili so pozneje, da je gospod strije vsakemu fantu tolar dal. —

„Ali si se ti oženil“, je omenil kmetski gospodar gospodskemu bratu. —

„Ne, jaz ne“ je dejal ta, ter vprašal kaka bode letina.

Da, da, tvoje lepe oči!

J. K. K.

stvar podpirati. Za vodstvo deželno-upravnega gospodarstva osnoval se bode pri naši vladi že prihodnje leto tudi poseben gospodarski oddelek. Mažuraničeva roka je zares blagoslovljena. Če se vse, za kar prime ravno ne spremeni takoj v čisto zlato, je vendar vsaka njegovih nakan plodonosna. Sedaj se bavi naša vlada z izvedbo nove politične in sodnijske uprave. Kakor znano je zadevni zakon prejšnje potrjenje zadobil. Izvedba tega zakona je težja, nego si marsikdo misli. Prva poteškoča, o katerej ravno sedaj vlada razpravlja, je novo zavkroženje županij in podžupanij. Razne lokalne in deželne koristi so si v tem navzkriž. Vsako povečje mesto bi rado bilo sedišče županijske ali podžupanijske oblasti in vendar se vsim ne more zadovoljiti, ker bo vsega skupaj samo kakih dvajset takih oblastnij.

Glede držanja naših zastopnikov na ogerskem državnem zboru, nasproti Ghyezjevimi davkovskimi osnovami, je „Obzor“ enkrat odločno rekel, da bodo proti njimi glasovali. Ta vest je bila z občnim zadovoljstvom in odobravanjem sprejeta. Pozneje je pa „Obzor“ to vest korigiral, ter rekel, da bodo naši zastopniki v Budim-Pešti pred vsem drugim na kolikor mogoče večje skrčenje državnih stroškov, posebno pri honvedstvu, delali, in če se bode nazadnje vendar še kak deficit pokazal, da bodo privolili v primerno povišanje davkov.

Od vseh strani čujemo in beremo o velikem snegu, pri nas ga pa niti trohice nij. Ekrat je sicer zapadel za kake tri palce, pa je v malih dneh spet skopnil. Neka posebnost letošnjega leta je tudi to, da listje z dreves, zlasti gozdnih, nič prav obletavati neče.

Domače stvari.

— (Reklamacije za trgovinsko zbornico.) Zopet opozorujemo vse prijatelje po deželi, da nam ta teden, prej ko mogoče naznanijo imena vseh, ki imajo štacuno, ki trgujejo z vinom, lesom, žitom ali s čemer koli, pa plačajo 8 gold. 40 kr. od patenta, a niso vpisani mej volilci trgovinskega oddelka, kakor smo ga vzdajnič priobčili, da za nje reklamiramo volilno pravico. Tu mora vsak narodnjak živo agitirati in pozvedati v svojem kraju.

— (Velika dobrodelna beseda), katera bode denes v nedeljo 13. dec. 1874 ob 5. uri popoldne v deželni **redutni** dvorani. Ves dohodek je namenjen za zimsko obleko ubogim šolarjem. Program je: I. Muzikalni del: 1. Lachner. Ouvertura h kantati „Štiri dobe človeške starosti.“ Svira c. kr. vojaška godba. 2. Hendryh. „Pozivk petji.“ Poje moški zbor čitalnice. 3. Mendelsohn. „G-moll koncert“, za glasovir in orchester. Svira gđ. M. Hohnova in c. kr. vojaška godba. 4. Förster. „Samo.“ Poje moški zbor čitalnice. 5. Verdi. Duet za sopran in bariton iz opere „Il Trovatore“. Pojeta gospodičina pl. Neugebauerjeva in gosp. Nolli. 6. Zajec. „Iztočna zora“. Veliki zbor z baritonsolo in orchestrom. Pojó g. Valenta in moški zbor čitalnice s spremljevanjem c. kr. vojaške godbe. II. del. Žive podobe: 1. Romeo in Julija. Julija zbudi se v rakvi. 2. Rafael pred svojo zadnjo podobo. (Po sliki Janeza Šubica.) 3. Čudovita rešitev pred Turki na Slé-vici. (Po Stritarjevi pesmi.) 4. Avstrija s svojimi

narodi. Godba c. k. peš-polka Sachsen-Meiningen, slavni zbor narodne čitalnice, gđ. pl. Neugebauerjeva in Hohnova, gospodje Nolli in Valenta blagovoljno sodelujejo z ozirrom na blagi namen. — Vstopnice se dobivajo pri trgovcu g. Hugonu Turku na Starem trgu, v čitalnici, in pri kasi. — Vstopnina 50 kr. — Za dijake 30 kr. — Otroci plačajo 25 krajc.

— (Da nekatere posestnike lož) ljubljanskega gledališča pomirimo, jim s tem naznanjamo, da je banka „Slovenija“ drage volje sama stornirala zavarovanje proti ognju s 1. decembrom t. l., in da so od naprej lože zavarovane pri zavarovalni družbi „Riunione adriatica di sicurtà“, katere glavni agent je g. Trpin. Tedaj je ta deloma od nemškutarstva, deloma od njemu privrženih asekuračnih agentov sprožena „cause celebre“ rešena na vestransko zadovoljenje in banka „Slovenija“ je baje vesela, da se je znebila ogromnega dobička celih 20 gld. in še ogromnejše zavisti svojih sovražnikov. Noblesse oblige!

— (Plesalne vaje) v čitalnični dvorani ne bode denes, kakor je v vabilih naznanjeno, ampak jutri v ponedeljek zvečer. — Zadnja vaja v torek je bila jako živahna in dobro obiskana, plesalo je 38 parov.

— (Iz Novega mesta) se nam poroča, da so 9. dec. porotniki obsodili z 8 glasovi fajmoštra Lesjaka iz Sodražice, da je kriv razžaljenja cesarja, katerega pregreška se je zadolžil, ko je pridigoval proti konfesionalnim postavam. Obsojen je na tri mesece ječe.

— (Nesreča tudi pri pobožnem delu.) Iz Ihana blizu Kamnika se „Danici“ piše: Nesreča se je bila pripetila pri vožnji in pri vzdigovanji zvonov v zvonik. Ker smo bili vsi farani silno veseli novih zvonov, je tudi več faranov želelo ju iz Ljubljane na dom voziti; zlasti se je bila vnela med dvema sveta vojska, kateri ju bode iz Ljubljane vozil, in farani smo prisodili enemu čast novi veliki zvon voziti, ker ga obadva voziti nista mogla. Ali časti silno veseli voznik je bil pri vožnji silno nesrečen. Imel je silno napačno navado, da je z nogo na vago pri vozu stopal, preden je šel na voz. Ko zdaj tako stopi, se vaga nesrečno zasukne in mož pade pod kolesi, ki ste mu nogi strli. Ni bilo deleč od Ljubljane, torej so ga precej odpeljali v bolnišnico, kjer je pozneje revež vled tega umrl. Drugo nesrečo in strah smo imeli pri vzdigovanji velikega zvona v zvonik. Ko ga z vrvijo kvišku vzdignemo in se zvon uže linam bliža, se vrv pretrga, — zvon pade na močen tram dva sežnja nad zemljo, ga prelomi, pa se tako srečno na stran obrne, da na zvonove korenine pade in se tudi najmanjša škoda ne zgodi. Pravijo, ko bi bil zvon sploškom naravnost na zemljo telebil, bi se bil zaradi silne teže zrakove razpočil, in imeli bi bili k manjšemu škodi 800 gold. Ta nesreča tesarskega mojstra tako prestraši, da si precej naroči lastno vrv za 125 gld., da nikdar več ptuji vrvi zvoná ne zaupa. Drugi dan smo srečno z dvema vrvima zvon v line potegnili.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 5. dec.

Zatožen je Andrej Jekovec, 23 let stari polgruntarski sin iz Črešneveca pri Kranji

zarad hudodelstva teške telesne poškodbe. — Iz zatožnega spisa je povzeti sledeče: Nedeljo 16. avg. 1874 proti 9. uri zvečer so bili v Jožef Udetovi hiši pri Blažetu, gospodar Jože Ude, njegov brat Janez Ude, žena prvega, Marijana Ude in družina pri molitvi. Kar začujejo pred hišo ropot, kakor bi bil kdo skrinjo za pepel prevrnil. Janez Ude gre gledat, kaj se je zgodilo, ter zapazi, da je nekoliko mož od biše steklo. On teče za njimi, in ko je bil kacih 100 korakov od hiše, se obrne eden pred njim tekočih fantov, katerega je Janez Ude z določnostjo kot Andreja Jekovca spoznal, okolo; zakriči: „čakaj Blažetovi hudič!“ ter mu založi s trdo stvarjo, najbrže s kamnom, tak hud udarec v obraz, da koj nij nič videl in je od bolečine padel, pa roke na očeh držeč, rekel: „Andrej, dobro zapomni, kaj si naredil.“ Potem je zavednost zgubil, in se je še le zavedel, ko ga je na pomoč prišli brat Jože Ude rukai; potlej pa je šel, ves v obrazu krvav, domov.

Zdravniki so našli, da je bilo Jože Udetu oko izbito in so rekli, da je ta poškodba sama na sebi težka, katera je imela nasledek, da je bil ranjeni za naj menj 4 tedne na zdravji moten in za svoj poklic nezmožen, in da je vid na desnem očesu popolnoma zgubljen. Zvedenci mislijo, da je bila poškodba s plošastim, neostrim orodjem, najbrže s kacam kamenom prizadeta. — Z ozirom na nasledke utemeljuje to ranjenje hud. težk. tel. pošk. po §§. 152 in 156 lit. a. k. z.

Kar se storilca tiče, je bilo uže omenjeno, da je Janez Ude z vso določnostjo Andreja Jekovca kot onega zaznamoval, ki se mu je edini izmed vseh fantov zoperstavil in ga je takoj s trdo stvarjo po očesu udaril, da mu je vid nehal in je na tla padel. V soglasji s tim so izpovedbe štirih prič.

Marjeta Zadnikar pravi, da je uže od daleč čula Jekovca, ko je kričal: „Ti boš še denes crknul,“ in koj potem odgovor Janez Udetov: „Le ubij me,“ in klic njene sestre Marjane Udetove: „Zdaj boš pa še tega ubil.“

Proti temu pa Andrej Jekovec dejanje taji in pravi, da se je le z Jože Udetom sprijel in da Janeza Udetu tudi več nij videl. On se tudi sklicuje na to, da se je Miha Prosen vulgo Severjev takoj po dejanji hvalil, da je Janez Udetu tako s kamenom udaril, da mu je sekira, katero je imel, odpadla.

Ta zagovor pa je z os'alimi preiskovanji v protislovji. Vse priče namreč in Jekoveči lastni tovariši potrjujejo, da so takrat, ko je imel z Janez Udetom opraviti, vsi dragi fantje stali na strani precej daleč proč. Tudi nij nikdo sekire v Janez Udetovi roki videl. —

Po končanem dokazovanji stavi sodišče porotnikom sledeče vprašanje:

Ali je zatoženec Andrej Jekovec kriv, da je 16. avgusta 1874 proti 9. uri zvečer Janeza Udetu v Črešnevcu sicer ne z namenom, ga usmrtiti, vendar pa z drugim sovražnim namenom s trdo stvarjo enkrat tako po desnem očesu udaril, da je iz tega sledila sama na sebi težka telesna poškodba ranjenega, iz katere je izviralo motenje zdravja za naj menj 30 dni in nezmožnost, opravljati svoj poklic za 4 tedne, ter popolna zguba vida na desnem očesu za vse življenje.

Ker so temu vprašanju porotniki enoglasno pritrdili, je obsodilo sodišče potem

zatoženega zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe po §§. 152, 155 lit. b in 156 lit. a k. z. v težko ječo za tri leta, poostreno z enim postom vsacih 14 dni.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskih stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih ljudi, brez vsake medicinske, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperu, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij

mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučenem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 65.715. Gospodini de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečni in pretresu čutnic.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na D. saji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Fahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih.

tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 12. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 75 kr

Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 . . . 89

1860 drž. posojilo . . . 109 . . . 75

Akcije narodne banke . . .	999	—
Kreditne akcije . . .	238	50
London . . .	110	60
Napol. . .	8	89
C. a. cekini . . .	5	24
Srebro . . .	105	80

Žalostnega srca javljamo bridko novico, da je danes ob 1/2 12. uri opoldne naš dragi oče, oziroma tast in ded, gospod

Gasper Doberlet,

hišni posestnik,

po kratkem, težkem trpljenju, previden se svetimi zakramenti za umirajoče v 73. letu svoje starosti mirno v gospodu zaspal.

Pogreb bude v ponedeljek 14. t. m. popoldne ob 1/2 3. uri iz hiše umrlega, Trnovo, šte. 31.

Sv. maše za rankega se bodo v mnogih cerkvah brale.

Dragi umrli se priporoča vsem znancem v pobožni spomin.

Ljubljana, dne 12. decembra 1874.

Franjo Doberlet, Leopoldina Doberlet,

kupčevalec z mebeljni,

Ivan Doberlet,

Teresija Doberlet,

čuvar skladišča južne

snahe.

železnice,

sinova.

Franjo, Leopoldina,

Elizabeta, Franciška,

Rajmund, Viktor, Ivan,

Jerica, Helena Doberlet,

vnujki.

hčere.

(353)

Jako po ceni se prodaja

posestvo.

V mičnem, romantično ležečem kraju (z veliko župnijo) Dolenjske, na najbolj obiskovanem prostoru (vstric farne cerkve) ste dve na novo popravljene proti ognju dobro zavarovani, z opekami pokriti hiši s hlevom, drevarnico, s kletjo itd., z jako lepim sadnim vrtom (330 □) zaradi družbinskih razmer na prodajo. Ker je v eni teh hiš uže čez osemdeset let jako dobra prodajalnica z raznovrstnim blagom, in je kraj sam središče za nakupovanje deželnih pridelkov, bilo bi to posestvo posebno primerno za trgovca. Ker je kraj v najlepši dolini na Dolenjskem, ter sta voda in zrak zelo zdrava, bilo bi ono posestvo tudi ugodno za visocega penzionista i duhovnika v pokoji. Ako bi se dotični kupec rad pečal s poljedelstvom, dokupi si lahko rodovitnih njiv itd. Cena je zelo znižana. Natančnejše pove (348—3)

administracija „Slov. Naroda“.

Tuji.

11. decembra:

Evropa: Munk iz Dunaja.

Pri Slonu: Weber iz Litije. — Ko-

šir iz Moravč — Belohrovič iz Gradca.

Wanptner iz Dunaja.

Pri Malič: Strohwasser iz Dunaja.

— Spies iz Zagreba. — Siess iz

Gradca. — baron Apfaltrern od sv.

Križa.

Pri Zamorci: Vovčak iz Brega.

— Goldschmidt iz Vrhnike. — Lestnik

iz Bistrice.

Pri bavarskem dvoru: Albreht

iz Št. Vida.

Pri carju avstrijskem: Suyer

iz Maribora.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od Bogom. Sturzenegger-ja v Merisau (Švica). — Mnoga spričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. — Razpošilja se v piskerčih po 3 gld. 20 kr., av. v. po B. Sturzeneggerju samemu, ali pa po Jos. Weiss-u, lekarna pri Zamorci, Wien, Tuchlauben Nr. 27. (307—3)

Gabriel Piccoli, lekar „k angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobri glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr.** (70—23)

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozdaž znani želodčni likér; pospeši cirkulacija, olajša prebavljivost, in podá različnim organom in členom nova moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravi proti vsaki prenehalni bolezni. Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico mej vsemi dozdaž znanimi. **Flaša košta 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofelnom, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzevi prah, 1 tucat 70 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenađejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnih gub, ter naredi, da vidoma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in da ozdravi naglo poke, katere se naredé zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gld.**

Naročila zunaj Ljubljane na zgorej imenovane droge, kakor tudi na vse druge zdravila se, če mogoče z vračajočo se pošto proti poštnem povzetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo itd. nagradijo gospodje komitenti.